

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 19. marts 2021
Kontor: Reguleringskontoret
Sagsbeh: Halit Sert
Sagsnr.: 2021-0030-5640
Dok.: 1855738

Besvarelse af spørgsmål nr. 689 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 689 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 19. februar 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Dennis Flydtkjær (DF).

Nick Hækkerup

/

Mads Møller Langtved

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 689 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren oplyse om boligen, jf. grundlovens § 72, fremover skal forstås sådan, at politiet fremover med Justitsministeriets fortolkning i svar på REU alm. del – spørgsmål 559 har mulighed for uden en retskendelse at ransage en garage, der ikke er bygget sammen med et hus?”

Svar:

Grundlovens § 72 lyder således:

”Boligen er ukrænkelig. Husundersøgelse, beslaglæggelse og undersøgelse af breve og andre papirer samt brud på post-, telegraf- og telefonhemmeligheden må, hvor ingen lov hjemler en særegen undtagelse, alene ske efter en retskendelse.”

Grundlovens § 72, 2. pkt., indebærer, at der, hvor ingen lov hjemler en særegen undtagelse, alene kan foretages bl.a. husundersøgelse, hvis der foreligger en retskendelse. Det er dermed udgangspunktet i grundloven, at indgreb efter bestemmelsen kræver retskendelse. Kravet om retskendelse kan dog fraviges, hvis indgrebet sker med hjemmel i lov.

Det er den almindelige opfattelse, at grundlovens § 72 finder anvendelse for tvangsindgreb, som foretages såvel inden for som uden for strafferetsplejen, jf. herved bl.a. Jens Peter Christensen m.fl., Grundloven med kommentarer (2015), side 442 ff.

Det anførte indebærer, at det ved lov kan bestemmes, at der kan foretages husundersøgelser uden forudgående retskendelse. Der kan i denne sammenhæng henvises til, at § 24, stk. 3, i lov nr. 285 af 27. februar 2021 om epidemier m.v. (epidemiloven) bemyndiger justitsministeren til at fastsætte regler om, at der uden retskendelse er adgang til lokaler og lokaliteter med henblik på kontrol af overholdelsen af regler fastsat i medfør af § 24, stk. 1, og om politiets bistand i den forbindelse. Der kan dog ikke fastsættes regler om, at der uden retskendelse er adgang til ikke private boliger, jf. § 24, stk. 3, 2. pkt.

Ved *husundersøgelse* i grundlovens § 72's forstand forstås ikke kun undersøgelse af fast ejendom, der tjener som bolig for den pågældende. Det er almindeligt antaget, at begrebet husundersøgelse også omfatter andre lokaler og rum, der ikke er offentligt tilgængelige. Således er det almindeligt

antaget, at begrebet omfatter undersøgelse af eksempelvis lagerrum, stalde, lader, garager, kontorer og baglokaler til butikker, jf. bl.a. Jens Peter Christensen m.fl., Grundloven med kommentarer (2015), s. 440, og Peter Germer, Statsforfatningsret, 5. udgave (2012), s. 275.

Justitsministeriet har i besvarelsen af spørgsmål nr. 559 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg redegjort for fortolkningen af ”private boliger” i epidemiloven og bekendtgørelse nr. 42 af 15. januar 2021 om forbud mod større forsamlinger og mod adgang til og restriktioner for lokaler og lokaliteter i forbindelse med håndtering af covid-19 (forsamlingsbekendtgørelsen). Det fremgår heraf, at der ved ”private boliger” først og fremmest sigtes til det sted, hvor den pågældende overnatter. Det bemærkes i den forbindelse, at det fremgår af bemærkningerne til epidemilovens § 24, stk. 1, 2. pkt., at udendørslokaliteter, som f.eks. haver og gårdspladser, og indendørslokaliteter, som f.eks. lader, skure og værksteder, som den pågældende råder over, falder uden for begrebet ”private boliger” i lovens og bekendtgørelsens forstand.

Det bemærkes, at fortolkningen af, hvad der forstås ved ”private boliger” i epidemilovens og forsamlingsbekendtgørelsens forstand, ikke har betydning for fortolkningen af grundlovens § 72 eller lovgivningen i øvrigt, herunder retsplejelovens bestemmelser om politiets adgang til at foretage ransagning.